

Identifikace pamětníka

Věk: 78

Pohlaví: muž

Vzdělání: vysokoškolské

Zaměstnání: učitel

Přibližně bydliště: Přemyslovice, Jaroměř

Co se Ti vybaví, když se řekne 70. Léta?

Při této otázce se mi vybaví období normalizace. Pojem normalizace znamená konec Pražského jara v roce 1968, které potlačily armády Varšavské smlouvy. Po celou dobu normalizace byla na území Československa sovětská okupační vojska. Tehdejší propaganda však říkala, že je to „bratrská pomoc“.

Čím žila naše rodina v 80. letech?

Naše rodina žila normálně. Chodili jsme normálně do zaměstnání. Řekl bych, že jsem byla taková normální rodina.

Na co ses tehdy těšil?

V té době jsme koupili dům a získali nové zaměstnání, a proto jsme se těšili na dům. Na nový dům jsem tehdy opravdu moc těšil. Mám rád změny.

Co pro tebe bylo v životě důležité?

Určitě to byla rodina. Rodina by měla být pro každého velmi důležitá a pro mě je rodina vždy na prvním místě. Na tom druhém místě pro mě bylo zaměstnání. Práce byla velmi důležitá a já jsem si jí vážil. V té době se muselo pracovat, a tak jsem si chtěl udržet dobré postavení ve svém zaměstnání.

Čím jsi trávil nejvíc času?

Nejvíce času jsem nejspíše trávil prací. Byl jsem učitelem. Hodně času jsem také trávil přípravou do školy. Dále jsem se staral o dům a zahradu. Zahrada vyžadovala také hodně času. Hodně času jsem také trávil výchovou učňovské mládeže. Jelikož jsme měli děti, tak i těm jsem musel věnovat nějaký čas. S nimi jsem taky trávil svůj volný čas.

Vnímal jsi daný problém ve své době?

Ano, daný problém jsem rozhodně vnímal. Museli jsme povinně odebírat Stranický tisk, což byly tehdejší noviny. Museli jsme je odebírat, i když jsme nebyli ve straně. Ti co byli v KSČ, měli výhody. Výhody měli např.: v zaměstnání (v profesi). Chodili lépe oblékáni. Tyto jejich výhody se mi opravdu nelíbily. Štvaly mě. Každý rok se na nás psalo politické hodnocení,

kteří jsme museli podepsat, ale pamatuji si, že jsem některé nepodepsal. A pak po roce 1990 nám je vrátili a my jsme se divili.

Jaké byly tvé zájmy a jak jsi trávil svůj volný čas?

Tak mé zájmy, jak už jsem řekl, byly starání se o zahradu, protože jsme ji měli opravdu velkou tak to zabralo hodně času. Mým dalším koníčkem bylo čtení knih. Měl jsem opravdu moc rád knihy a dosud mám. Knihy jsem četl hodně. No a také tím, jak už jsem řekl, že jsem se staral a vychovával své děti.

Jsou dnešní poměry podobné těm tehdejší?

Tak to si rozhodně nemyslím. V této době si lidé mohou dělat hodně věcí víc volně. Jsou svobodnější, všechno se jim řekne na rovinu. Současné poměry jsou mnohem lepší. Rozdíl je například v tom, že teď se do práce chodit nemusí, zatímco dříve se muselo.

Líbila se ti Spartakiáda?

Já jsem byl na Spartakiádu už moc starý. To je spíše pro tvé rodiče. Já jsem naštěstí necvičil. Ale ano Spartakiáda se mi líbila. Bylo to moc pěkné.

Sbíral jsi céčka?

Ne, céčka jsem neshbíral, ani hudba Michal Davida mě nebavila a nezajímala.

Měl jsi v té době nějakou dovolenou nebo byl jsi někde v zahraničí?

Ano, v roce 1982 jsem měl dovolenou do Bulharska a v roce 1989 jsem jel do tehdejší Jugoslávie.

Co se doma říkalo o režimu a co se nesmělo říkat na veřejnosti?

Nesměli se poslouchat rádiové stanice jako Hlas Ameriky nebo Svobodná Evropa. Na území Československa dokonce existovalo několik rušiček těchto rádiových frekvencí. Nesmělo se říkat to, co vysílali tyto stanice. Na těchto dvou stanicích jsem sledoval vývoj.

Byly fronty v obchodech. Nedostatek zboží, dalo se získat pouze ze známosti. Tuzex byly prodejny, kde jste si mohli koupit věci pouze za poukázky - bony. Bony byly poukázky vyměněné pouze za zahraniční měnu. Museli jsme povinně chodit do ulic na všechny svátky.

Vše se plánovalo, úplně vše. Všichni měli práci. Muselo se pracovat. Pouze lidé v údernickém hnutí měli chuť dělat víc, než museli. Jinak se nikomu moc nechtělo. ROH – revoluční odborové hnutí. Povinně jsme museli odevzdat část z platu na příspěvky ROH. Mělo se správně starat o zaměstnance, pomáhalo KSČ.

Vnímal jsi tehdejší populární hudbu a kult hvězd?

Toto jsem tehdy vůbec nevnímal. Neměl jsem na to čas a ani mě to nebavilo. Toto téma šlo mimo mě a neměl jsem k tomu žádný vztah.

Dalo se Rudé právo číst? Chodil jsi do kina?

Rudé právo se číst nedalo. Všechny noviny byly skoro stejné, nedaly se číst, nebyly pravdivé. Do kina jsem nechodil. Všechny informace, jak už jsem řekl, jsem získával ze zahraničních rádiových stanic a to sice Svobodná Evropa a Hlas Ameriky.

Co jsou to normalizační prověrky a jaké měly následky? Kdo to byl disident? Vnímal jsi veřejnou kampaň proti Chartě 77? Vnímal jsi výbuch jaderné elektrárny Černobyl?

Normalizační prověrky – každého se ptali na jeho politické názory. Z KSČ bylo vyloučeno hodně lidí. Disident byl ten, který byl proti režimu. Je to aktivní odpůrce. Veřejnou kampaň proti Chartě 77 jsem moc nevnímal, jenom v novinách, nebyla totiž nikde uveřejněna. Jediné, co jsem o ni věděl, jsem se dozvěděl ze Svobodné Evropy. Výbuch jaderné elektrárny Černobyl u nás neohlásili, lidé šli normálně do průvodu na 1. Máje. Nikdo o tom nevěděl a my jsme museli jít na ulici. Dozvěděl jsem se to až později.

Děkuji za rozhovor.

Analýza rozhovoru.

Rozhovor byl veden s pamětníkem, kterému je už hodně let a tak to bylo hodně zdlouhavé. Jinak si o rozhovoru myslím, že se docela povedl, a že by v budoucnu mohl sloužit jako učební materiál, pokud by se trochu více zpracoval a dal dohromady s více pamětníky. Tyto informace jsou velmi cenné, protože to už nikdo nikdy nezažije. Nahrávku rozhovoru poskytnout nemohu, protože s tím pamětník nesouhlasil. Myslím, že mi tento projekt dal větší rozhled o tom, co se stalo v té době. Díky rozhovoru jsem si rozšířil své všeobecné vědění o té době. Rozhovor považuji za vydařený.